

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Філологічний факультет

Кафедра сучасної української мови

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан

філологічного факультету

проф. Бунчук Б. І.

«_____» _____ 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА навчальної дисципліни

Методика викладання української мови у ЗВО

(назва навчальної дисципліни)

Освітньо-професійна програма	«Середня освіта (українська мова та література)»
Спеціальність	014.01 Середня освіта
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Рівень вищої освіти	другий магістерський
Факультет	філологічний
Мова навчання	українська

Чернівці – 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Методика викладання української мови у ЗВО» складена відповідно до вимог її змісту (Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності 2015 р.) та відповідає освітньо-професійній програмі «Середня освіта (українська мова та література)» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014.01 «Середня освіта (українська мова та література)» галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 7 від «30» червня 2021 р.).

Розробник: КУЛЬБАБСЬКА Олена Валентинівна – доктор філологічних наук, професор.

Затверджено на засіданні кафедри сучасної української мови.
Протокол № 1 від «30» серпня 2021 року.

Завідувач кафедри

_____ (ШАБАТ-САВКА С. Т.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено методичною радою філологічного факультету.
Протокол № 1 від «31» серпня 2021 року.

Голова методичної ради факультету

_____ (АНТОФІЙЧУК А. М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Мета навчальної дисципліни

На сучасному етапі розвитку неперервної освіти в Україні постає потреба випрацювання такої системи навчання, що моделювала б навчальний і соціально-культурний простір усіх учасників освітнього процесу й давала їм змогу реалізувати позитивний потенціал особистості в оволодінні національними надбаннями. Вагоме місце в цьому процесі професійної підготовки майбутніх викладачів закладів фахової передвищої та вищої освіти посідає обов'язкова навчальна дисципліна «Методика викладання української мови у ЗВО». Після опанування курсів «Сучасна українська мова» й «Методика викладання української мови у ЗЗСО» на першому (бакалаврському) курсі, із паралельним вивченням «Педагогіки та психології вищої школи», що є компонентом освітньої програми «Українська мова» (2021) для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти

[<https://drive.google.com/file/d/1MQD2pTzRCwiDNityLMnJEbzpJ6d1BYXt/view>],

зазначена дисципліна:

– підготує випускників магістратури до виконання посадових обов'язків викладача мовознавчих курсів у закладах вищої та фахової передвищої освіти, професійно-технічних закладів, а також згідно з філософією НУШ та запланованим у 2023 році прийняттям нового стандарту профільної школи підготує вчителя (тьютора) закладу III-го ступеня (з філологічним профілем навчання);

– уможливить проведення власної науково-пошукової роботи;

– виформує навички керівництва дослідницькою роботою студентів і учнів-членів шкільних наукових товариств, регіональних відділень Малої академії наук України.

Мета навчальної дисципліни: ознайомити студентів другого освітнього рівня «Магістр» спеціальності 014 «Середня освіта», предметної спеціальності 014.01 «Середня освіта» (українська мова та література) з новітніми напрацюваннями педагогічної науки в галузі методики вивчення української мови

в закладах вищої та фахової передвищої освіти, професійно-технічних закладів; виформувати комплекс знань, умінь і навичок, необхідних для підготовки й проведення лекцій, практичних і семінарських занять з опорою на інноваційні технології, методи, із залученням різноманітних засобів навчання та контролю за рівнем навчальних досягнень студентів.

Завдання викладання навчальної дисципліни:

- 1) опанування змісту мовної освіти в закладах вищої освіти України (далі – ЗВО);
- 2) вивчення наукових основ створення навчальних планів, програм, силабусів і навчально-методичних посібників;
- 3) формування вміння планувати навчально-виховний процес у закладах вищої освіти, створювати програмно-методичне забезпечення мовознавчих курсів;
- 4) виформування вміння організувати і проводити лекції та практичні заняття з мовознавчих дисциплін;
- 5) розвиток умінь у майбутніх викладачів української мови раціонально й науково обґрунтовано організувати самостійну й індивідуальну роботу студентів;
- 6) стимулювання науково-методичної творчості магістрантів, прагнення вдосконалювати свою педагогічну освіту;
- 7) формування вміння майбутніх викладачів мовознавчих і лінгводидактичних дисциплін правильно контролювати й оцінювати знання, вміння та навички студентів;
- 8) розвиток умінь раціонально добирати, а в разі необхідності виготовляти дидактичний матеріал, наочність до занять відповідно до пізнавальної мети;
- 9) розвиток навичок своєчасного й умілого використання технічних засобів навчання і засобів мультимедіа для проведення занять із мовознавчих і лінгводидактичних дисциплін (офлайн і онлайн);
- 10) ознайомлення з кращим педагогічним досвідом викладачів ЗВО України;
- 11) виховання у студентів особистісних якостей майбутнього педагога, відповідального ставлення до виконання ролі викладача, прагнення постійно займатися самонавчанням, саморозвитком, самовдосконаленням.

2. Результати навчання:

2.1. Компетенції:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у галузі лінгвістики й літературознавства.

Загальні компетентності:

ЗК–1: Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК–4: Уміння ставити та вирішувати проблеми, виявляючи здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК–5: Здатність розуміти і сприймати етичні принципи, сумлінно виконувати професійні обов'язки, дотримуватися норм академічної доброчесності і професійної етики.

ЗК–6: Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, уміння генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК–7: Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій для вирішення стандартних завдань професійної діяльності, зокрема іноземною мовою.

ЗК–9: Здатність брати на себе відповідальність, виявляти лідерські риси, працювати в команді, уміти поєднувати особисті потреби з інтересами колективу й суспільства, спільно виробляти рішення і брати участь у їх реалізації. Усвідомлена повага до різноманіття релігій і етнокультур.

Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

ФК–3: Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань; обирати методи й засоби навчання з педагогіки, психології, методики української мови та літератури, спрямовані на розвиток здібностей здобувачів освіти з урахуванням їхніх індивідуальних і вікових особливостей, міжособистісних взаємин, усвідомлення рівних можливостей і гендерних питань для забезпечення мотивувального, розвивального й інклюзивного освітнього простору.

ФК–5: Здатність визначати сутність і психолого-педагогічні основи процесів навчання й виховання, зміст мовної освіти в здобувачів вищої освіти України.

ФК–7: Здатність використовувати можливості мережевих програмних систем та інтернет-ресурсів для вирішення теоретичних і практичних завдань у галузі професійної діяльності.

ФК–8: Здатність узгоджувати фахову стратегію і тактику, обрані технології з відомими напрямками в методиці, методами, формами та засобами навчання української мови та літератури в закладах загальної середньої освіти та закладах фахової передвищої освіти.

ФК–12: Здатність консультувати суб'єктів педагогічного впливу (учнів, батьків, громаду) щодо освітніх і культурних проблем, дотримання норм літературної мови, проблем культури мови та мовної політики держави.

2.2. Програмні результати навчання (ПР):

ПР–5: Проектувати, конструювати, організовувати й аналізувати процес самоосвіти, власну навчально-педагогічну та науково-професійну діяльність, вибудовуючи та втілюючи в життя стратегію саморозвитку й професійного самовдосконалення.

ПР–6: Опанувати сучасні теорію та методику, технології навчання філологічних предметів, інноваційних та інформаційно-комунікаційних та комп'ютерних технологій навчання для успішного й ефективного викладання української мови та літератури в закладах освіти.

ПР–7: Знати зміст і принципи організації освітньої діяльності в закладах загальної середньої та вищої освіти, сутність проектування навчальних програм, підручників, інформаційних і науково-методичних матеріалів із української мови та літератури.

ПР–8: Дотримуватися правил академічної доброчесності.

ПР–12: Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власний погляд на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалові, зокрема особам, які навчаються.

ПР–14: Демонструвати вміння провадити наукову діяльність у галузі лінгводидактики, методики навчання української мови та української літератури; здійснювати апробацію інноваційних методів навчання й викладання; розробляти нетрадиційні конспекти уроків, лекцій і практичних занять.

ПР–16: Демонструвати знання з обраної філологічної спеціалізації, вміння збирати, систематизувати та інтерпретувати мовні й літературні факти, обирати оптимальні дослідницькі прийоми й методи для їх аналізу.

ПР–19: Уміння проєктувати та здійснювати різні види контролю навчальних досягнень учнів / студентів.

У результаті засвоєння програмового матеріалу магістрант / магістрантка повинні:

а) знати:

- зміст мовної освіти у вищих навчальних закладах;
- зміст і обсяг навчальної діяльності студентів згідно з планом заняття;
- наукові основи створення навчальних планів, програм, методичних посібників і підручників;
- методику планування навчально-виховного процесу вищих закладах освіти, технологію створення програмно-методичного забезпечення мовних курсів;
- методику організації та проведення лекцій і практичних (семінарських) занять із мовознавчих дисциплін;
- доцільність поєднання індивідуальної та колективної (парної, групової та фронтальної) форм роботи студентів з урахуванням особливостей кожної з них;
- ефективність традиційних допоміжних засобів навчання, а також адитивних, візуальних, аудіовізуальних технічних і електронних засобів.
- методику раціональної і науково обґрунтованої організації самостійної роботи студентів;
- методи стимулювання науково-методичної творчості студентів;
- методи контролю та оцінки знань, умінь і навичок студентів;
- кращий педагогічний досвід викладачів-філологів ЗВО України;

б) уміти:

- складати тематичний план циклу занять (модулів) та плани-конспекти занять з урахуванням умов навчання й рівня компетентності студентів-філологів;
- визначати мету, завдання занять з огляду на ступінь навчання та місця цього заняття в циклі модулів;
- обирати ефективні методи досягнення мети відповідно до рівня підготовки студентів;
- оцінювати доцільність методичних коректив у плані заняття з урахуванням конкретної ситуації, що склалася;
- визначати типи практичних занять і послідовність їх виконання згідно з етапами оволодіння навчальним матеріалом, враховуючи ступінь його складності;
- здійснювати методичний аналіз навчального матеріалу з метою прогнозування можливих труднощів його засвоєння та добору оптимальних способів попередження помилок;
- передбачати раціональність різноманітних прийомів самостійної роботи студентів над мовним і мовленнєвим матеріалом;
- визначати об'єкти контролю мовленнєвої діяльності студентів, добирати відповідні їм способи контролю, зокрема тестові;
- проводити навчальні ігри зокрема рольові, з урахуванням рівня підготовки студентів-філологів;
- реалізовувати загальноосвітній, розвивальний, виховний, українознавчий потенціал навчального матеріалу заняття;
- розв'язувати засобами української мови завдання морального, культурного, естетичного і гуманістичного виховання студентів;
- проводити спостереження та комплексний аналіз відвіданих занять із теоретичним обґрунтуванням навчально-методичної діяльності;
- засобами фахового мовлення встановлювати й підтримувати різноманітні мовленнєві контакти: *викладач – група, викладач – студент, студент – студент, студент – група.*

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни <u>Методика викладання української мови у ЗВО</u>												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	I	I	5	150	2	14	16	-	-	114	6	іспит
Заочна	I	I	5	150	2	4	4	-	-	136	6	іспит

3.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекцій	Змістовий модуль 1. Організація викладання української мови у вищій школі за кредитно-трансферною технологією											
Тема 1.1. Методика викладання української мови у вищій школі як наука і фахова дисципліна	6	2	2	-	-	2	12	2	-	-	-	10
Тема 1.2. Професіограма майбутнього викладача української мови в контексті освітніх реформ сьогодення	8	2	2	-	2	2	12	-	-	-	-	12
Тема 1.3. Викладання української мови у фокусі європейської кредитно-трансферної системи навчання	10	-	2	-	-	8	16	-	-	-	2	14
Тема 1.4. Методика викладання української мови у ЗВО: традиційні та новітні форми навчання	17	2	2	-	-	13	22	-	2	-	-	20
Разом за ЗМ1	41	6	8	-	2	25	62	2	2	-	-	56
Теми лекцій	Змістовий модуль 2. Дидактичні засади викладання української мови у вищій школі											
Тема 2.1. Таксономія методів, прийомів і засобів навчання української мови у ЗВО.	24	2	2	-	2	20	22	-	-	-	2	20
Тема 2.2. Методичні аспекти проведення різномісних лекцій з	27	2	2	-	-	23	22	2	-	-	-	20

лінгвістичних курсів у вищій школі.												
Тема 2.3. Практичні та семінарські заняття, колоквиуми, дидактичні ігри як форми організації навчання української мови у ЗВО.	29	2	2	-	2	23	24	-	2	-	2	20
Тема 2.4. Методи контролю, обліку та оцінювання студентської успішності з лінгвістичних дисциплін.	27	2	2	-	-	23	20	-	-	-	-	20
Разом за ЗМ 2	109	8	8	-	4	89	88	2	2	-	4	80
Усього годин	150	14	16	-	6	114	150	4	4	-	6	136

3.3. Теми семінарських занять

№	Назва теми
1	
...	

3.4. Теми практичних занять

№	Назва теми
1.	Методика викладання української мови у вищій школі як наука і фахова дисципліна.
2.	Професіограма майбутнього викладача української мови в контексті освітніх реформ сьогодення.
3.	Викладання української мови у фокусі європейської кредитно-трансферної системи навчання.
4.	Традиційні й новітні форми навчання української мови у ЗВО.
5.	Таксономія методів, прийомів і засобів навчання української мови у ЗВО.
6.	Методичні аспекти проведення різнотипних лекцій з лінгвістичних курсів у вищій школі.
7.	Практичні та семінарські заняття, колоквиуми, дидактичні ігри як форми організації навчання української мови у ЗВО.
8.	Методи контролю, обліку та оцінювання студентської успішності з лінгвістичних дисциплін.

3.5. Теми лабораторних занять

№	Назва теми
1	
...	

3.6. Тематика індивідуальних завдань Орієнтовна тематика індивідуальних завдань

№	Тема	Завдання
1.	Тема 1.1	Опрацювавши рекомендовану літературу до завдання, заповніть узагальнювальну таблицю «Історія становлення та розвитку методики викладання української мови у вищій школі».
2.	Тема 1.2	Проектна діяльність. Розробіть і презентуйте назагал технологічну карту навчально-дослідницького проекту (індивідуального або колективного) на тему «Педагогічна майстерність викладача української мови».
3.	Тема 1.3	Робота в парах. Опрацюйте рекомендовану літературу й теоретичний контент до тем 1.1 і 1.2, заповніть таблицю «Професійна базова характеристика майбутніх учителів і викладачів української мови».
4.	Тема 1.4	Взяти участь в інтерактивному методичному колоквіумі «Кредитно-модульна технологія викладання української мови у вищій школі»
5.	Тема 2.1	Узагальніть теоретичний матеріал з виучуваної теми в таблиці «Таксономія методів, прийомів і засобів навчання української мови у ЗВО».
6.	Тема 2.2	Запишіть відеоролик фрагмента самостійно підготовленої лекції.
7	Тема 2.3	Методичний куферок. Інтерактивний методичний колоквіум як засіб формування професійної компетентності сучасного викладача / учителя української мови (поняття, етапи підготовки та функції).
8.	Тема 2.4	Обговоріть актуальну теми «Методи контролю, обліку та оцінювання студентської успішності з лінгвістичних дисциплін під час дистанційного навчання». Напишіть пам'ятку студентові-першокурснику.
9.	До всіх тем модулю	Лексикографічна робота. Розпочніть укладання власного «Словника-довідника лінгвометодичних термінів», який поповнюватиме щоразу, вивчаючи нову тему курсу.

* ІНДЗ – для змістового модуля, або загалом для навчальної дисципліни за рішенням кафедри (викладача).

3.7. Завдання для самостійної роботи студентів із навчальної дисципліни «Методика викладання української мови у ЗВО»

Модуль 1 «Організація викладання української мови у вищій школі за кредитно-трансферною технологією»

№	Тема	Завдання	Максимальна кількість балів
1.	Тема 1.1	Сучасна лінгвометодика в іменах. Підготуйте реферативну доповідь про науково-методичний доробок сучасних українських лінгводидактів – викладачів провідних ЗВО України та представників лінгводидактичних наукових шкіл сьогодення (персоналія на вибір магістранта).	12
2.	Тема 1.2	Рольове моделювання в групах. Уявіть себе в ролі викладача курсу «Сучасна українська мова». Розпрацюйте для студентів-філологів систему найефективніших завдань, що сприятимуть реалізації когнітивно-комунікативної методики навчання. Одне із завдань запропонуйте виконати студентам на практичному занятті, підготуйте взірць його розв'язання та коментар щодо складних випадків інтерпретації мовного матеріалу. Об'єднайтесь у малі групи й розробіть <i>аналітичні, комунікативні, асоціативні, дослідницькі</i> когнітивно-розвивальні завдання, вправи.	12
3.	Тема 1.3	Опрацювання та аналіз нормативних документів до теми «Студентоцентроване навчання, викладання лінгвістичних і лінгвометодичних дисциплін та оцінювання результатів навчання» (за виданням: Нормативний інструментарій внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича: зб. нормативних документів / упоряд. : Р.І. Петришин, В.О. Балух, М.Г. Іванчук, Я.Д. Гарабазів та ін. – Чернівці: Чернівецький нац. ун.-т. ім. Ю. Федьковича, 2021. – URL: https://drive.google.com/file/d/1kHg1Wh84yGmLqTIYdQO0e7m38qCrSmcR/view	12
4.	Тема 1.4	Візьміть активну участь у науково-дослідницькому проєкті «М'які навички» як один із треків динамічно мінливого світу», в основі якого інноваційний метод	12

		«кейс-стаді» (ситуаційний аналіз), результати дослідження зафіксуйте в таблиці та продемонструйте в мультимедійній презентації.	
5.	Усі теми модулю	Модульна контрольна робота	12
Всього			60

Кількість набраних студентом балів множиться на коефіцієнт 0,5.

Модуль 2 «Дидактичні засади викладання української мови у вищій школі»

№	Тема	Завдання	Максимальна кількість балів
1.	Тема 2.1	Проаналізуйте за схемою підручник (навчальний посібник, збірник вправ). З'ясуйте переваги й недоліки друкованих і електронних підручників.	12
2.	Тема 2.2	Розробіть фрагмент лекції з навчальної дисципліни лінгвістичного циклу для бакалаврів, які здобувають вищу освіту за предметною спеціальністю «Середня освіта (українська мова та література)». Унаочніть план-конспект мультимедійною презентацією (тема лекції на вибір магістранта / магістрантки).	12
3.	Тема 2.3	Розробіть повний конспект практичного заняття до однієї з навчальних дисциплін лінгвістичного циклу для студентів, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Українська мова та література» першого рівня вищої освіти за спеціальністю 014 «Середня освіта». Унаочніть план-конспект мультимедійною презентацією (тема практичного заняття на вибір магістранта / магістрантки).	12
4.	Тема 2.3	Розробіть конспект семінарського заняття, обравши один із навчальних компонентів освітньо-професійної програми «Українська мова та література» першого рівня вищої освіти за спеціальністю 014 «Середня освіта» (URL: https://drive.google.com/file/d/1KMzZXlM5nx4_HTBjIRdYOvCaNFxHmb2T/view). Унаочніть план-конспект мультимедійною презентацією (тема семінарського заняття на вибір магістранта / магістрантки).	12
5.	Усі теми модулю	Модульна контрольна робота	12
Всього			60

Кількість набраних студентом балів множиться на коефіцієнт 0,5.

4. Критерії оцінювання результатів навчання з дисципліни

Механізм оцінювання результатів навчальної діяльності студентів оприятнено в засадничих документах Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича – у «Положенні про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти», «Положенні про апеляцію на результати підсумкового семестрового контролю знань студентів» (<https://drive.google.com/file/d/1kHg1Wh84yGmLqTIYdQO0e7m38qCrSmcR/view>).

З-поміж критеріїв контролю й оцінювання навчальних досягнень магістрантів релевантними є:

– систематичність (*основні показники критерію* – регулярне відвідування лекцій і практичних занять, вчасне виконання завдань самостійної та індивідуальної робіт, написання модульних контрольних робіт за узгодженим графіком тощо);

– активність (*основні показники критерію* – ініціативність, творчий підхід, якість підготовки до лекцій і практичних занять, високий / достатній рівень виконання завдань самостійного характеру);

– результативність (*основні показники критерію* – високий / достатній рівень засвоєння теоретичного матеріалу, уміння застосувати сформовані знання на практиці та під час науково-дослідницької роботи).

Система оцінювання знань, умінь і навичок є накопичувальною, тобто складається із суми балів за різними видами здійсненого контролю).

Підсумкова (загальна) оцінка навчальної дисципліни – сума оцінок (балів), одержаних за виконання самостійної роботи, результатів модульного контролю та за виконання індивідуального навчально-дослідного завдання (за яке студент може отримати 10 балів за умови наявності менше 35 балів за поточні види практичної / самостійної роботи). Підсумкову оцінку виставляють після вивчення навчальної дисципліни в повному обсязі і «виводять» як суму проміжних оцінок за змістові модулі. Остаточна оцінка рівня знань складається з рейтингу з навчальної/самостійної роботи, для оцінювання якої призначається 60 балів, і рейтингу з атестації (іспит) – 40 балів.

Політика оцінювання: Роботи, що їх магістрант / магістрантка здає з порушенням установлених для академгрупи термінів без поважних причин, оцінюють на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається лише з дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, участь у наукових заходах або програмі подвійного дипломування, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн-формі за погодженням із деканом факультету).

Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт й іспиту заборонено (у т.ч. із використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

4.1 Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90–100)	відмінно
Добре	B (80–89)	дуже добре
	C (70–79)	добре
Задовільно	D (60–69)	задовільно
	E (50–59)	достатньо
Незадовільно	FX (35–49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1–34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

5. Розподіл балів, які отримують магістранти (для контролю та самоконтролю роботи студента)

Поточне оцінювання (<i>аудиторна та самостійна робота</i>)								Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2					
T1.1	T1.2	T1.3	T1.4	T 2.1	T 2.2	T 2.3	T 2.4	40	100
6	6	6	12	6	6	6	12		

T 1.1, T 1.2 ... T 1.4 – теми змістових модулів.

Вид семестрового контролю: модульні контрольні роботи, екзамен.

Результати навчальної діяльності студентів у межах кожного змістового модуля оцінюють максимально в **30 балів**, контрольного модуля (екзамену) – **40 балів**.

6. Система контролю та оцінювання програмних результатів навчання

<i>Результати навчання</i>	<i>Методи навчання</i>	<i>Форми оцінювання</i>
<p>ПР–5: Проєктувати, конструювати, організовувати й аналізувати процес самоосвіти, власну навчально-педагогічну та науково-професійну діяльність, вибудовуючи та втілюючи в життя стратегію саморозвитку й професійного самовдосконалення.</p>	<p>1. <u>Наочні методи</u>: спостереження; ілюстрування; демонстрування; відеометоди.</p> <p>2. Проблемно-пошукові методи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - від знання до проблеми; - від проблеми до знання; - самостійна робота; - узагальнення; - розв'язання проблемних завдань; - аргументування рішень; - взаємоопитування; - алгоритмування. <p>3. Методи формування творчої діяльності (проєктна діяльність).</p>	<p>1. Розпрацювання і мультимедійна презентація проєктів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - індивідуальних; - командних; - дослідницько-творчих тощо. <p>2. Робота з діаграмами, графіками, схемами, таблицями.</p> <p>3. Підготовка й аналіз силабусу, робочої програми (з дотриманням правил академічної доброчесності).</p> <p>4. Взаємоконтроль (взаємооцінювання в парах і групах, рецензування).</p>
<p>ПР–6: Опанувати сучасні теорію та методику, технології навчання філологічних предметів, інноваційних та інформаційно-комунікаційних та комп'ютерних технологій навчання для успішного й ефективного викладання української мови та літератури в закладах освіти.</p>	<p>1. Методи планомірного формування розумових дій і понять:</p> <ul style="list-style-type: none"> - змістовна рефлексія (пошук і розгляд істотних підстав власних дій); - змістовне планування (пошук і побудова системи можливих дій, визначення оптимальної дії та відповідних умов завдання); - змістовний аналіз (виявлення релевантних властивостей предмета вивчення). <p>2. Методи стимулювання та мотивації навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дискусії (пізнавальні, навчальні); - аналіз типових і нестандартних виробничих ситуацій. 	<p>1. Підготовка аналітичних оглядів наукової та науково-методичної літератури.</p> <p>2. Письмові самостійні роботи (реферати, есе, доповіді, тези тощо).</p> <p>3. Мозкова атака.</p> <p>4. Рольові ігри.</p> <p>5. Виконання тренувальних і комплексних контрольних завдань з використанням комп'ютерної техніки.</p>
<p>ПР–7: Знати зміст і принципи організації освітньої діяльності в закладах загальної середньої та вищої освіти, сутність проєктування навчальних</p>	<p>1. Репродуктивний метод.</p> <p>2. Методи формування творчої діяльності (проєктна діяльність).</p> <p>3. Робота з книгою та інтернет-ресурсами.</p>	<p>1. Усний і письмовий, індивідуальний і фронтальний контроль.</p> <p>2. Індивідуальна та групова (в парах і групах) робота.</p> <p>3. Мультимедійні</p>

<p>програм, підручників, інформаційних і науково-методичних матеріалів із української мови та літератури.</p>		<p>презентації результатів педагогічного досвіду. 4. Аналіз підручників, навчальних посібників, методичних вказівок за схемою. 5. Робота з матеріалами освітніх порталів, блогів викладачів тощо.</p>
<p>ПР–8: Дотримуватися правил академічної доброчесності.</p>	<p>1. Методи за логікою руху змісту навчального матеріалу: - дедуктивні (від загального до часткового.); - індуктивні (від конкретного до загального); - аналіз; - синтез; - узагальнення; - систематизація; - порівняння; - конкретизація. 2. Робота з книгою та інтернет-ресурсами. 3. Словесний монологічний метод – <i>лекція</i> (інформаційна; проблемна з елементами бесіди; проблемна з розбором конкретних ситуацій).</p>	<p>1. Участь у колоквиумі / круглому столі з актуальних питань лінгводидактики. 2. Реферат, есе, доповідь, аналітичний огляд наукової літератури з актуальних проблем мовознавства й лінгводидактики (з дотриманням правил академічної доброчесності).</p>
<p>ПР–12: Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцем, так і широкому загалові, зокрема особам, які навчаються.</p>	<p>1. Словесні діалогічні (бесіда, навчальна дискусія, робота з науковою, науково-методичною та довідковою літературою в паперовому та електронному варіантах). 2. Словесні монологічні (розповідь; пояснення; інформаційна лекція). 3. Інтерактивні методи: - робота в малих групах; - метод «Прес»; - дискусія; - «Коло ідей».</p>	<p>1. Виконання вправ різних типів. 2. Ситуативне моделювання та коментування проблемних питань мовознавства.</p>
<p>ПР–14: Демонструвати вміння провадити наукову діяльність у галузі лінгводидактики, методики навчання української мови та української літератури;</p>	<p>2. Методи формування творчої діяльності</p>	<p>1. Підготовка й апробація конспекту лекції, практичного заняття (з дотриманням правил академічної доброчесності). 2. Взаємоконтроль</p>

здійснювати апробацію інноваційних методів навчання й викладання; розробляти нетрадиційні конспекти уроків, лекційних і практичних занять.		(взаємооцінювання в парах і групах). 3. Самоконтроль: - рефлексія; - самооцінювання; - рецензування.
ПР–16: Демонструвати знання з обраної філологічної спеціалізації, вміння збирати, систематизувати та інтерпретувати мовні й літературні факти, обирати оптимальні дослідницькі прийоми й методи для їх аналізу.	1. Методи за логікою руху змісту навчального матеріалу: - дедуктивні (від загального до часткового); - індуктивні (від конкретного до загального); - аналіз; - синтез; - узагальнення; - систематизація; - порівняння; - конкретизація.	1. Участь у колоквіумі / круглому столі з актуальних питань лінгводидактики. 2. Реферат, есе, доповідь, аналітичний огляд наукової літератури з актуальних проблем мовознавства й лінгводидактики (з дотриманням правил академічної доброчесності).
ПР–19: Уміння проєктувати та здійснювати різні види контролю навчальних досягнень учнів.	<u>Методи оцінювання змісту навчального матеріалу:</u> - аналіз; - синтез; - узагальнення; - систематизація; - порівняння; - конкретизація.	1. Контрольно-корекційна бесіда. 2. Усний і письмовий індивідуальний і фронтальний контроль (з дотриманням правил академічної доброчесності). 3. Виконання практичних завдань. 4. Тестування: - закритої форми; - відкритої форми. 5. Взаємоконтроль (взаємооцінювання в парах і групах, рецензування). 6. Самоконтроль (рефлексія; самооцінювання).

7. Рекомендована література

7.1. Базова (основна)

1. Артемова Л. В. Педагогіка і методика вищої школи : навчально-методичний посібник (для викладачів, аспірантів, студентів магістратури] / Л. В. Артемова. – К. : Кондор, 2008. – 272 с.
2. Вища освіта в Україні : навч. посіб. / В. Г. Кремінь, С. М. Ніколаєнко, М. Ф. Степко, Я. Я. Болюбаш, А. М. Гуржій, М. З. Згуровський, К. М. Левківський, В. Л. Петренко, В. П. Погребняк; За ред. В. Г. Кременя, С. М. Ніколаєнка. – К. : Знання, 2005. – 327 с.

3. Вітвицька С. . Основи педагогіки вищої освіти : підруч. для студ. магістратури / С. С. Вітвицька. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 384 с.
4. Горошкіна О., Караман С., Бакум З., Караман О., Копусь О. Практикум з методики навчання мовознавчих дисциплін у вищій школі : навч. посібник / за ред. О. Горошкіної та С. Карамана. – К. , 2015. – 250 с.
5. Дороз Н. Ф. Методика викладання української мови у вищій школі : [навч. посіб. / Вікторія Федорівна Дороз. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 176 с.
6. Коротєєва-Камінська В. О. Викладання української мови та українознавства у вищих навчальних закладах (історичний аспект) : навч. посіб. / В. О. Коротєєва-Камінська. – К. : ВП «Професіонал», 2006. – 304 с.
7. Семеног О. М. Методика викладання української мови у вищій школі : навч. посіб. / О. М. Семеног, Н. П. Дейниченко. – Суми : СУМДПУ, 2012. – 216 с.

7.2. Допоміжна

1. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України : [навч.-метод. посіб.] / А. М. Алексюк. – К. : Либідь, 1998. – 557 с.
2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / Флорій Сергійович Бацевич. – К. : Видавничий центр «Академія», 2004. – 344 с.
3. Бедь В. В. Основи наукової організації праці студентів академії [навч.-метод. посіб.] / В. В. Бедь. – Ужгород, 2001. – 314 с.
4. Бібік Н. М. Компетентністний підхід: рефлексивний аналіз застосування / Надія Михайлівна Бібік // Компетентністний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи / за заг. ред. О. В. Овчарук. – К. : К.І.С., 2004. – С. 47–52.
5. Біляєв О. М. Лінгводидактика рідної мови : навч.-метод. посіб. / Олександр Михайлович Біляєв. – К. : Генеза, 2005. – 180 с.
6. Богущ А. М. Формування мовної особистості на різних вікових етапах : [монографія] / А. М. Богущ, О. С. Трифонова, О. І. Кисельова, Ж. Д. Горіна, М. Л. Черкасов. – Одеса : ПНЦ АПН України, 2008. – 272 с.
7. Боднар С. Термінологічний аналіз понять «компетенція» і «компетентність» у педагогіці : сутність та структура / Світлана Боднар // Освіта і управління. – 2007. – Т. 10. – № 2. – С. 95–99.
8. Борисенко В. В. Компетентністний та проблемний підходи як компоненти методичної системи навчання української мови фахового спрямування / В. В. Борисенко // Наукові записки : [зб. наук. статей] / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, НАУ пед. ун-т імені М. П. Драгоманова, 2011. – Вип. 97. – С. 25–30.

9. Бутенко Н. Ю. Комунікативна майстерність викладача : [навч. посіб.] / Наталія Юрїївна Бутенко. – К. : КНЕУ, 2005. – 336 с.
10. Володько В. Педагогічна система навчання: теорія, практика, перспективи : [навч.-метод. посіб.] / В. Володько. – К. : Педагогічна преса, 2000. – 148 с.
11. Гронлунд П. Оцінювання студентської успішності : [навч.-метод. посіб.] / П. Гронлунд, Е. Норман. – К. : Навч.-метод. центр «Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2005. – 312 с.
12. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. – Відділ сучасних мов, Страсбург. – К. : Ленвіт, 2003. – 262 с.
13. Закон України «Про вищу освіту». Закон від 01.07.2014 № 1556 -VII. Режим доступу : <http://vnz.org.Ua/zakonodavstvo/111-zakon-ukrayiny-pro-vyschu-osvitu>
14. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та сучасні перспективи ; під заг. ред. О. В. Овчарук. – К. : К. І. С., 2004. – 112 с.
15. Копусь О. А. Дидактична стратегія як проект керованої діяльності підготовки майбутніх магістрів-філологів / О. А. Копусь // Наука і освіта. – № 1. –2011. – С. 47–50.
16. Кучерук О. А. Самостійна робота студентів з методики української мови : метод. посіб. – Житомир : Поліграфічний центр ЖДПУ, 2001. – 91 с.
17. Луговий В. І. Європейська концепція компетентнісного підходу у вищій школі та проблеми її реалізації в Україні / В. І. Луговий // Реалізація європейського досвіду компетентнісного підходу у вищій школі України : матер. методолог. семінару. – К. : Педагогічна думка, 2009. – С. 5–17.
18. Любашенко О. В. Лінгводидактичні стратегії: проектування процесу навчання української мови у вищій школі : [монографія] / Олеся Вадимівна Любашенко. – Ніжин : Аспект – Поліграф, 2007. – 296 с.
19. Маленицька О. А. Методика викладання української мови в середній і вищій школі : тестові завдання [навч.-метод. посібн. для студ. вищих навч. закладів]. – Луцьк : ВежаДрук, 2014. – 280 с.
20. Методичні рекомендації до курсу «Методика викладання української мови у ВНЗ» / уклад. І. В. Волкова, О.Ф. Мінкова – Мелітополь : ФОП Однорог Т.В., 2019. – 72 с.
21. Мистецтво бути викладачем: практ. посіб. / А. Брінклі, Б. Десанте, М. Флемм, та ін. ; за ред. О. І. Сидоренка. – К. : Навч.-метод. центр «Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2003. – 144 с.
22. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі : навч. посіб. / В. М. Нагаєв – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 232 с.
23. Пентиліук М. І., Окуневич Т. Г. Методика навчання української мови у таблицях і схемах : навч. посібн. – К. : «Ленвіт», 2006. – 134 с.

24. Нікітіна А. В. Педагогічний дискурс учителя-словесника : монографія. – К. : Ленвіт, 2013. – 338 с.
25. Практика в системі фахової освіти вчителя-словесника : навч. посіб. для студ. ВНЗ / О. М. Семенов ; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих АПН України, Глухів. держ. пед. ун-т ім. Олександра Довженка. – К. : Фенікс, 2008. – 285 с.
26. Рускуліс Л. Методична система формування лінгвістичної компетентності майбутніх учителів української мови у процесі вивчення мовознавчих дисциплін : монографія / за заг. ред. М. Пентилюк. – Миколаїв : ФОП Швець В. М., 2018. – 420 с.
27. Семенов О. М. Професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури : [монографія] / Олена Миколаївна Семенов. – Суми : Мрія-1, 2005. – 404 с.
28. Семенов О. Українська культуромовна особистість учителя (шляхи її формування в системі професійної підготовки) : монографія / за ред. Л. І. Мацько. – К. : Педагогічна думка, 2007. – 272 с.
29. Симоненко Т.В. Теорія і практика формування професійної мовно-комунікативної компетенції студентів філологічних факультетів : монографія. – Черкаси, 2006. – 371 с.
30. Філіпченко А. С. Основи наукових досліджень. Конспект лекцій : навч. посіб. / А. С. Філіпченко. – К. : Академвидав, 2005. – 208 с.
31. Христіанінова Р.О., Крижко О.А., Павлик Н.В., Попова О.І., Юносова В.О. Українська мова та методика її вивчення у вищій школі : навч.-метод. комплекс для магістрантів. – Донецьк : Юго-Восток, 2007. – 292 с.

7.3. Словники та довідники

Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. – К. : Либідь, 1997. – 374 с.

Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України [гол. ред. В. Г. Кремень]. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.

Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / автор-укладач Н. П. Наволокова. – Х. : Вид. група «Основа», 2009. – 176 с.

Захлюпана Н.М., Кочан І.М. Словник-довідник з методики викладання української мови. – Львів : Вид-чий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005. – 340 с.

Кочан І., Захлюпана Н. Українські лінгводидакти крізь призму часу : словник-довідник. – Львів : ПАІС, 2009. – 168 с.

Словник-довідник з української лінгводидактики : навч. посібн. / за ред. М. Пентилюк. – К. : Ленвіт, 2003. – 149 с.

8. Інформаційні ресурси

Бабак С. В. Компетенція та компетентність як ключові поняття педагогіки. Роль педагогіки у формуванні фахових компетенцій студентів вищих навчальних закладів / С. В. Бабак, К. В. Бабак // Актуальні проблеми педагогіки, психології та професійної освіти. – Київ, 2016. – № 1. – С. 59–68. – Режим доступу: [mhttp://reposit.uni-sport.edu.ua/bitstream/handle/787878787/2514/72606-151297-2-PB.pdf?sequence=1&isAllowed=y](http://reposit.uni-sport.edu.ua/bitstream/handle/787878787/2514/72606-151297-2-PB.pdf?sequence=1&isAllowed=y)

Бадер В.І. Електронна лінгводидактика: стан і перспективи [Електр. ресурс] / В.І. Бадер // Education and Pedagogical Sciences» («Освіта та педагогічна наука»). – Луганськ, 2012. – № 2 (151). – С. 34–43. – URL: <http://299pedagogicaljournal.luguniv.edu.ua/archive/2012/N2/index.htm>

Бібліографічний покажчик праць науковців Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України (2008–2013 рр.) / [упоряд. Л.Н. Штома]; бібліограф. ред. Л.Н. Штома; наук. ред.: І.А. Зязюн, Н.Г. Ничкало, О.М. Отич. – Чернівці: Зелена Буковина, 2013. – 435 с. [Режим доступу: https://lib.iitta.gov.ua/2445/1/Pokazhchik_prats_2008-2013_rr_versiia_28_10.pdf].

Копусь О. А. Зміст та організація процесу формування фахової лінгвометодичної компетентності майбутніх магістрів філології // О. А. Копусь / Науковий вісник Донбасу: електронне наукове видання. – 2012. – № 1 (17). – Режим доступу: http://alma-mater.liigunlv.ediua/mega/IneR/elect v/NN_17/l2koammf.pdf

Копусь О. А. Зміст та організація процесу формування фахової лінгвометодичної компетентності майбутніх магістрів філології // О. А. Копусь / Науковий вісник Донбасу: електронне наукове видання. – 2012. – № 1 (17). – Режим доступу: http://alma-mater.liigunlv.ediua/mega/IneR/elect v/NN_17/l2koammf.pdf15.

Лейко С. В. Поняття «компетенція» та «компетентність»: теоретичний аналіз С. В. Лейко // Педагогічний процес: теорія і практика. – 2013. – Вип. 4. – С. 128–135. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pptp_2013_4_15

Нікітіна А.В. Ознайомлення студентів-філологів з основними поняттями педагогічного дискурсу // Науковий вісник Донбасу: електр. наук. вид-ня. – 2010. – № 1(10). – URL: http://alma-mater.luguniv.edu.ua/magazines/elect_v/NN10/10yovspd.pdf

Петренко С. І. Аналіз понять «компетенція» та «компетентність» / С. І. Петренко // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2013. – № 2 (28). – С. 288–295. – Режим доступу:

<https://repository.sspu.sumy.ua/bitstream/123456789/2939/1/Analiz%20poniat%20%22ABkompetentsiia%20%22BB%20ta%20%22ABkompetentnist%20%22BB.pdf>

Глосарії

Національний освітній глосарій: вища освіта / за ред. В.Г. Кременя. – 2-е вид., перероб. і доп. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. – 100 с. – URL: <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/nauk%20method%20rada/glossariy.pdf>

Національний освітньо-науковий глосарій / за ред. В.Г. Кременя. – К. : ТОВ «КОНВІ ПРИНТ», 2018. – 524 с. – URL: https://lib.iitta.gov.ua/715512/1/Glosariy_Full_Fin.pdf

Інновації у вищій освіті : глосарій термінів і понять / за ред. І.В. Артьомова ; [укл. : І.В. Артьомов, А.В. Шершун, С.В. П'ясецька-Устич]. – Ужгород : ПП «АУТДОР–ШАРК», 2015. – 160 с. – (Серія «Євроінтеграція: український вимір». Вип. 25). – URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/9703>

Європейський словник навичок та компетенцій [Електронний ресурс] / DISCO European Dictionary of Skills and Competences. – URL: http://disco-tools.eu/disco2_p